رویکرد

امریکا ۳ هزار داعشی را به عراق تزریق می‌کند

یک کارشناس مسائل امنیتی عراق خبر داد که امریکا قصد دارد ۳ هزار داعشی را که در سوریه حضور دارند به عراق انتقال دهد و برای این کار سه منطقه را نیز تعیین کرده است. ارتش عراق برای مقابله با تهدیدات مجدد از سوی داعش به حالت آماده‌باش درآمده است.

هرچند امریکا نیروهای خود را از شمال سوریه خارج کرده است اما همچنان به دنبال فتنه‌انگیزی جدیدی در منطقه است و گفته می‌شود که باز هم به دنبال احیای تروریست‌های داعش در عراق است. حافظ آل بشاره، از کارشناسان مسائل امنیتی عراق نسبت به تحرکات جدید نظامیان تروریست امریکایی در این کشور هشدار داد. البشاره به پایگاه خبری «المعلومه» گفت: «امریکا ابتدا گروه تروریستی داعش را ایجاد کرد، سپس به بهانه مبارزه با آن، ائتلاف تشکیل داد و در حال حاضر برای حمایت از عناصر این گروه، اقداماتی انجام می‌دهد». وی بر این باور است که امریکا اکنون قصد دارد از بیش از ۳ هزار داعشی حمایت کرده و پایگاه امنی برای آنان ایجاد کند. این کارشناس عراقی تصریح کرد: «امریکا می‌خواهد عناصر داعش را که در سوریه حضور دارند، به مناطق عملیات نظامی ترکیه در سوریه انتقال دهد و از آنجا، آنان را به عراق منتقل کند». البشاره خاطرنشان کرد: «امریکایی‌ها برای پناه دادن به عناصر داعش، در عراق سه منطقه را مد نظر دارند تا بتوانند آنان را به این مناطق انتقال دهند». وی در پایان تأکید کرد: «منطقه نخست ما بین منطقه «بوکمال» (سوریه) و «قائم» در عراق، منطقه دوم، پایگاه عین‌الاسد و منطقه سوم نیز یکی از پایگاه‌های امریکا در داخل کردستان عراق است». یک منبع امنیتی بلندپایه عراقی اواخر شهریورماه با اشاره به تداوم حمایت امریکا از داعش در جنوب غرب «کرکوک» اعلام کرد: «نیروهای امریکایی که در مقر فرماندهی لشکر ۱۴ ارتش عراق حضور دارند، دستور دادند که نیروهای ارتش عراق، نباید مقرهای داعش و عناصر آن را در سلسله جبال مکحول بمباران کنند». طی روزهای گذشته ۷۰۰ تن از خانواده‌های داعشی به خاطر عملیات ترکیه در شمال سوریه از این کشور فرار کرده و وارد عراق شده‌اند. این گروه‌ها وارد درگیری‌هایی با نیروهای عراقی شدند و به مناطق زمار، ربیعه و مرزهای سنجار، الحضر، کرکوک، نینوا، صلاح‌الدین و دیالی شدند. عملیات نظامی ترکیه در شمال سوریه موجب فرار صدها داعشی و خانواده‌های‌شان از زندان‌ها و اردوگاه‌های نیروهای سوریه دموکراتیک و نگرانی مسئولان امنیتی در عراق از بازگشت این گروه به شهرهای این کشور شده است. به گفته تحسین الخفاجی، سخنگوی وزارت دفاع عراق، «نیروهای عراقی شامل نیروهای گارد مرزی، فرماندهی عملیات الجزیره و نینوا در وضعیت آماده‌باش هستند و تماس‌های مستقیمی با نیروهای سوریه دموکراتیک و ائتلاف امریکا برای ممانعت از نفوذ تروریست‌ها گرفته شده است».

چالش

اولمرت: در برابر ایران متحمل شکست راهبردی شده‌ایم

نخست‌وزیر سابق رژیم صهیونیستی با انتقاد شدید از سیاست‌های نتانیاهو، گفت عملکرد وی در قبال ایران موجب شده تل‌آویو متحمل شکستی راهبردی شود.

ایهود اولمرت در مصاحبه با روزنامه جروزالم‌پست به شدت از سیاست‌های بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر این رژیم در قبال ایران انتقاد کرده و گفته است که نتانیاهو با تمرکز بیش از حد بر برنامه هسته‌ای ایران، از فعالیت‌های منطقه‌ای ایران از جمله گسترش حضور در سوریه غفلت کرده است. وی گفت: «بزرگ‌ترین شکست امنیتی-دفاعی اسرائیل، بزرگ‌ترین در پنجاه سال گذشته، از زمان جنگ یوم کیپور، این بوده است که به ایران اجازه داد در سوریه نفوذ کند». اولمرت در این مصاحبه گفته است که در حالی که نتانیاهو اصرار داشت در داخل خاک ایران با برنامه هسته‌ای ایران مقابله کند، ایران شروع به نفوذ در سوریه کرد و به حمایت از نظام این کشور پرداخت. وی افزود: «بالاخره بعد از مدتی در حالی که دیگر ایرانی‌ها در سوریه مستقر شده بودند، ما با حملات هوایی شروع به هدف قرار دادن آنها کردیم. علاوه بر این بعد از هر حمله، بیانیه‌هایی عمومی و تحریک‌آمیز صادر کرده و ایرانی‌ها را به نابودی کامل تهدید کردیم». او با بیان اینکه اسرائیل باید پیش از پا گرفتن حضور ایران در سوریه نیروهای ایرانی را هدف قرار می‌داد، ناکامی در ممانعت از استقرار ایران در سوریه را یک شکست راهبردی برای تل‌آویو توصیف کرد و گفت که مقصر این وضعیت هم شخص نتانیاهو است. نخست‌وزیر سابق اسرائیل در ادامه در مورد تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا برای خارج کردن نیروهای نظامی این کشور از شمال سوریه هم اظهار نظر کرده و گفته است که از شنیدن این تصمیم غافلگیر نشده، چراکه ترامپ انزواطلب است و به حضور نیروهای امریکایی در خارج از کشور علاقه‌ای ندارد. اولمرت در این مورد گفته است: «می‌توان در این مورد استدلال کرد یا نظری در این رابطه داشت، اما اینکه او به گسترش حضور نیروهای ایالات متحده در جهان اشتیاقی ندارد، نباید مایه تعجب باشد.»

پرونده

ظریف: حمله به نفتکش ایرانی را یک یا ۲ دولت انجام دادند

وزیر امور خارجه با اشاره به حمله به نفتکش سابیتی گفت: حمله یاد شده، از سوی یک یا چند دولت صورت پذیرفته و تهران آن را اقدامی دولتی قلمداد می‌کند.

هفته پیش بود که نفتکش ایران سابیتی در نزدیکی بندر جده عربستان هدف دو حمله موشکی قرار گرفت؛ امری که به نشت نفت در دریای سرخ منجر و موجب شد نفتکش یاد شده به سوی ایران بازگردد. محمدجواد ظریف، دیروز در توئیتی به این مسئله پرداخته و از نقش دولت یا دولت‌هایی در این اقدام سخن گفته است. ظریف درباره حمله به نفتکش ایرانی سابیتی نزدیکی بندر جده عربستان، گفت: بر اساس اطلاعات دریافتی حمله به نفتکش ایرانی توسط یک یا چند دولت انجام شده، البته بررسی‌ها در حال انجام است، اما تا زمانی که به نتایج متقن در این باره دست نیابیم، دولتی را متهم نخواهیم کرد. وزیر امور خارجه افزود: حمله به نفتکش ایرانی اقدامی پیچیده بوده که حامی دولتی داشته و اقدامی دولتی بوده است. دو روز پس از واقعه خبرگزاری اسپوتنیک در مصاحبه‌ای از وزیر امور خارجه عربستان پرسید که از آنجایی که شما ایران را مقصر حمله به تأسیسات نفتی خود می‌دانید، آیا حمله به نفتکش ایرانی جواب طرف سعودی است؟

عادل الجبیر، وزیر امور خارجه عربستان در پاسخ گفت: «البته که نه. ما اینگونه رفتار نمی‌کنیم. ما به این خاطر ایران را مقصر می‌دانیم زیرا این حملات از سمت شمال رخ داده است، نه از جنوب. ما از سازمان ملل خواستیم که تحقیقاتی در این باره انجام دهد و چندین کشور نیز به آن پیوستند. پس از اتمام، نتایج را منتشر خواهیم کرد. ما در مورد نفتکش ایرانی اطلاعات متناقضی داریم، کسی می‌گوید نشت نفت رخ داده است، کسی می‌گوید نه. ماجرا هنوز مشخص نیست. اما تکرار می‌کنم که ما اصلاً درگیر آن نیستیم. داستان تمام نشده است. بیایید صبر کنیم تا بدانیم چه اتفاقی افتاده است.»

ظریف در گفت‌وگو با خانه ملت در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه آیا سفر محرمانه برادر ولیعهد امارات به ایران صحت دارد یا خیر، تصریح کرد: درباره این ادعا تحقیق کرده‌ام و چنین خبری صحت ندارد.

کیش اسد به امریکا

در رخدادی نادر نیروهای امریکایی هنگام خروج از منبج در جاده‌ای باریک از کنار نیروهای سوریه که به‌سوی این شهر در حرکت بودند، عبور کردند!

گزارش یک
آزاده سادات عطار

روز سه‌شنبه ویدئویی منتشر شد که نشان می‌داد نیروهای ارتش سوریه در حالی در مسیر پیشروی به سمت شهر «منبج» بودند که از کنار آنها، خودروهای زرهی امریکا در مسیر عقب‌نشینی از این شهر عبور می‌کردند. در حالی که پنتاگون رسماً خروج نیروهای امریکایی از شمال سوریه را اعلام کرده، گفته می‌شود احتمالاً انگلیس و فرانسه هم مجبورند با ورود ارتش سوریه، از شمال این کشور خارج شوند.

کسانی که تا همین یک سال قبل روی «اسد باید برود» اصرار داشتند، نه تنها راه کنترل ارتش سوریه بر شمال سوریه را باز می‌کنند، بلکه، یک به یک علیه عملیات ماجراجویانه رجب طیب اردوغان در شمال سوریه، پشت اسد صف می‌کشند. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا یک بار دیگر در توئیتر با طرح این سؤال که «من به ژنرال‌هایم گفتم چرا ما باید به خاطر سوریه و اسد برای دفاع از خاک دشمن‌مان بجنگیم» نوشت: «بگذارید سوریه و بشار اسد از کردها حمایت کنند و به خاطر خاک‌شان با ترکیه بجنگند.» ترامپ نوشته است: «من با هر کسی که بخواهد به حمایت کردها کمک کند چه روسیه و چه چین یا ناپلئون بناپارت موافق هستم. امیدوارم هر آنچه لازم است را به نحو احسن انجام دهند، ما ۷ هزار مایل دورتر هستیم.» روز دوشنبه اتحادیه اروپا هم که در جریان جنگ سوریه، از موضع آنکارا مقابل حکومت سوریه حمایت می‌کرد، در واکنش به عملیات ترکیه در شمال سوریه، اعلام کرد فروش اسلحه به ترکیه را محدود می‌کند. فدریکا موگرینی، رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفته که این اتحادیه عملیات نظامی ترکیه را محکوم می‌کند. همچنین شورای وزیران عربستان روز سه‌شنبه در نشست هفتگی خود ضمن محکوم کردن حمله نظامی ترکیه به شمال شرق سوریه اعلام کرد که بحران سوریه راه‌حل نظامی ندارد.

پیشروی ارتش سوریه

نیروهای ارتش سوریه از سه روز گذشته، استقرار در شهرهای شمالی را آغاز کرده‌اند که استقبال اهالی مناطق کردنشین از ورود ارتش سوریه برای مقابله با حمله نظامی ترکیه را به دنبال داشته است. ارتش سوریه صبح روز سه‌شنبه در شهر «منبج» مستقر شد؛ شهری که تا پیش از این یکی از مراکز حضور نیروهای امریکایی محسوب می‌شد. شبکه خبری «المنار» گزارش داد که ارتش سوریه همچنان در حال پیشروی در شمال شرق استان حلب است. المنار گفته که نیروهای ارتش سوریه در نزدیکی شهر کوبانی (عین‌العرب) حضور دارند و به زودی در این شهر مستقر خواهند شد. گروه موسوم به «دیده‌بان حقوق بشر سوریه» -نزدیک به معارضان- هم اعلام کرد که نیروهای ترکیه‌ای مجدداً حملات توپخانه‌ای گسترده خود را به شهر «رأس‌العین» واقع در استان حسکه آغاز کردند و تروریست‌های وابسته به این کشور نیز عملیات خود را همزمان با این حملات، در این شهر آغاز کردند. ارتش سوریه همچنین پیش‌تر در شهرهای «قامشلی»، «حسکه»، «عین عیسی»، «طبقه» و بسیاری از روستاها و شهرک‌های شمال سوریه مستقر شده‌اند.

عبور بی‌خطر از کنار «ابرقدرت متزلزل»

حضور ارتش سوریه منجر به عقب‌نشینی کامل امریکایی‌ها از شمال سوریه شده است. یک مقام امریکایی روز دوشنبه گفت که نیروهای ایالات متحده مستقر در شمال سوریه فرمان خروج از این کشور را دریافت کرده‌اند. خبرگزاری فرانسه هم گزارش داد که هزار سرباز امریکایی مستقر در شمال سوریه این کشور را ترک می‌کنند و فقط ۱۵۰ سرباز امریکایی در پایگاه «التنف» واقع در جنوب سوریه باقی می‌مانند. سرهنگ «مایلس کاگینس» سخنگوی ائتلاف تحت رهبری امریکا در سوریه روز سه‌شنبه رسماً تأیید کرد که نیروهای این ائتلاف نظامی شهر «منبج» را ترک کرده‌اند. وی در توئیتر نوشته است: «نیروهای ائتلاف به شکلی حساب‌شده در حال خروج از شمال شرق سوریه هستند. ما از منبج خارج شده‌ایم.» روزنامه امریکایی «نیویورک تایمز» عنوان صفحه نخست خود را به خروج نیروهای این کشور از سوریه اختصاص داد و نوشت: «نیروهای ارتش سوریه خلأ امریکا را پر کردند.» دیروز ویدئویی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که خبرگزاری راپتلی روسیه آن را منتشر کرد که نشان می‌داد کاروانی از خودروهای زرهی با پرچم‌های امریکا و نیز خودروهای شاسی بلند حامل سربازان سوری در بزرگراهی که شهر منبج را به عین‌العرب متصل می‌کرد، در دو جهت مخالف در حال عبور از کنار یکدیگر هستند. در این ویدئو نظامیان دو کشور کاملاً نسبت به یکدیگر بی‌توجه هستند. وزارت دفاع روسیه تأیید کرده که ارتش امریکا از منبج به سمت مرز با عراق منتقل شده است. روزنامه واشنگتن‌پست، روز سه‌شنبه راهبرد «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور امریکا در سوریه در پرتو عملیات ترکیه در شمال شرق این کشور را «بازی دو سر باخت» و دولت امریکا را یک «ابرقدرت متزلزل» و هدف واشنگتن از توسل به تحریم‌ها را وانمود کردن به اثرگذاری توصیف کرده است. روزنامه واشنگتن‌پست نوشته با تغییر سریع وضعیت در سوریه به نظر می‌رسد ترامپ در بدترین وضعیت ممکن قرار گرفته است؛ نام او بعد از چراغ سبز به ترکیه برای عملیات در شمال سوریه، در میان شبه‌نظامیان کرد سوریه لجن‌مال شده است. این در حالی است که «مارک اسپر» وزیر دفاع امریکا، ترکیه را مسئول عواقب عملیات نظامی‌اش در شمال سوریه دانسته و گفته است: «تهاجم ترکیه به سوریه منجر به آزادی عناصر بازداشت شده داعش شده است.» وی با اعلام اینکه عملیات نظامی ترکیه، اقدامی غیرضروری و توأم با بی‌پروایی بوده است. افزود: «خطری که نیروهای امریکا در شمال شرق سوریه در نتیجه اقدامات غیر مسئولانه ترکیه با آن مواجه هستند به درجه‌ای رسیده که غیر قابل قبول است. ما با خطر ورود به یک درگیری گسترده‌تر مواجه هستیم به همین منظور و در راستای اجرای دستور دونالد ترامپ، وزارت دفاع عقب‌نشینی عمدی نظامیان امریکا از شمال شرق سوریه را انجام خواهد داد.»

سوریه مصمم است

در حالی که «بوریس جانسون» نخست‌وزیر انگلیس و «امانوئل ماکرون» رئیس‌جمهور فرانسه گفته‌اند از حمله ترکیه به سوریه عمیقاً نگرانند، منابع آگاه دوشنبه ۱۴ اکتبر ۲۰۱۹ به خبرگزاری فرانس‌پرس اطلاع داده‌اند که پس از تصمیم امریکا برای خارج کردن نیروهایش از شمال سوریه، فرانسه نیز ممکن است چاره‌ای جز خروج نیروهای نظامی‌اش از ائتلاف بین‌المللی مبارزه با داعش که در شمال سوریه مستقر است نداشته باشد. یک منبع دیپلماتیک فرانسوی به خبرگزاری فرانسه گفت: «مطلقاً نمی‌ترسیم، در حقیقت کشورهایی که یگان‌های نظامی کوچکی دارند چنانچه ایالات متحده امریکا عقب‌نشینی کند قادر به ماندن نخواهند بود.» هفته قبل هم روزنامه «تایمز» لندن نوشت که بریتانیا آمادگی دارد نیروهای ویژه فعال خود را در شمال سوریه در صورت عقب‌نشینی نیروهای امریکایی، از این منطقه خارج کند.

«علی حیدر» وزیر آشتی ملی سوریه تأکید کرد که تحولات ۷۲ ساعت گذشته نشان می‌دهد که دولت سوریه در تصمیم خود برای حضور در تمامی خاک این کشور مصمم است. اشاره حیدر علاوه بر آغاز خروج تدریجی نظامیان امریکایی از سوریه به توافق شبه‌نظامیان کرد با دولت سوریه برای استقرار ارتش سوریه در نوار مرزی این کشور با ترکیه است. تاکنون چند صد نظامی امریکایی پس از خروج از سوریه، به شمال عراق منتقل شده‌اند. وی به روزنامه «الوطن» سوریه گفت که بی‌تردید، «زمانی که حکومت سوریه و مرزهای شمالی در معرض تجاوز نظامی مستقیم از سوی حکومتی مانند ترکیه قرار می‌گیرد، دفاع از مرزها، جزئی از اولویت‌هاست.» این وزیر سوری با اشاره به اینکه در روزهای آتی، نیروهای بیشتری از ارتش سوریه در این مناطق مستقر خواهند شد، تصریح کرد: «توانایی ارتش سوریه در حضور مستقیم، رسیدن به مرزها و دفاع از آن مناطق، مسئله غیرقابل مناقشه است.»

تحریم؛ پاسخ اروپا و امریکا به اقدام ترکیه

خروج امریکا از سوریه و تهاجم ترکیه به شمال این کشور واکنش‌های گسترده‌ای را به دنبال داشته است. «نانسی پلوسی» رئیس مجلس نمایندگان امریکا شامگاه دوشنبه از توافق فراحزبی در این مجلس برای تلاش جهت لغو تصمیم ترامپ در سوریه خبر داد. پلوسی در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشته که با «لیندسی گراهام» عضو جمهوریخواه مجلس سنای امریکا درباره این موضوع صحبت کرده است. پلوسی نوشت که در مرحله بعد، اعضای هر دو حزب امریکا در مجلسین کنگره این کشور بایستی «قوی‌ترین تحریم‌ها» را علیه ترکیه اعمال کنند. «مایک پنس» معاون رئیس‌جمهور امریکا بامداد سه‌شنبه اعلام کرد که تحریم‌های تنبیهی علیه دولت ترکیه به دلیل عملیات نظامی در شمال سوریه تصویب شدند. مایک پمپئو، وزیر امور خارجه امریکا هم با اشاره به اقدام واشنگتن در تحریم سه وزارتخانه ترکیه گفت که این اقدامات، مأموریت ضد داعش را شدیداً تضعیف کرده است. پمپئو در توئیتر نوشت: «عملیات ترکیه که ثبات را از بین می‌برد، ادامه دارد و اکنون بحران انسانی فاجعه‌بار و روزافزونی را ایجاد کرده است. ما به راهکار سیاسی برای درگیری‌ها در سوریه مطابق با قطعنامه ۲۲۵۴ شورای امنیت سازمان ملل متعهد هستیم. اقدامات یکجانبه ترکیه بود که منجر به این تحریم‌ها شد.»

همچنین «چارلز شومر» رهبر اقلیت دموکرات سنای امریکا به همراه «جک رید» دموکرات ارشد کمیته نیروهای مسلح سنا و «باب منندز» دموکرات ارشد کمیته روابط خارجی این مجلس، از جمهوریخواهان خواستند از یک قطعنامه به منظور درخواست از ترامپ برای لغو تصمیمش در خارج ساختن سربازان امریکایی از شمال سوریه حمایت کنند. علاوه بر این، مقامات امریکایی در روزهای اخیر جلساتی تشکیل داده‌اند تا برنامه خارج کردن ۵۰ سلاح اتمی در پایگاه هوایی اینجرلیک ترکیه را بررسی کنند.

ایتالیا نیز که سال گذشته صادرکننده ارشد تسلیحات به آنکارا بود، به این صف پیوست و فروش سلاح و مهمات را به ترکیه متوقف کرد. اسپانیا نیز آمادگی خود را برای پیوستن به این کشورها اعلام کرده است. «یان حاماچک» وزیر کشور جمهوری چک دیگر مقام اروپایی بود که به تحولات در سوریه واکنش نشان داد و در حساب توئیتری خود نوشت که پراگ به کشورهای دیگر اتحادیه اروپا در متوقف کردن فروش اسلحه و مهمات به ترکیه به دلیل تهاجم این کشور به شمال سوریه پیوست. «گنگ شوانگ» سخنگوی وزارت امور خارجه چین از ترکیه خواست عملیات در شمال سوریه را متوقف کرده و به مسیر درست برگردد.

گزارش ۲

تور میلیاردها دلاری پوتین در عربستان و امارات

ادامه از صفحه اول

رئیس‌جمهور روسیه در مقصد بعدی خود در دیدار با ولیعهد امارات عربی متحده، اعلام کرد: روسیه و امارات در حل مسائل خاورمیانه با یکدیگر همکاری می‌کنند.

ولادیمیر پوتین روز سه‌شنبه در آغاز دیدار با محمد بن‌زاید آل نهیان گفت: روابط روسیه و امارات با موفقیت و در فضای دوستانه توسعه می‌یابد و ما حتی حاضر هستیم در صنعت فضایی نیز همکاری‌های خود را با امارات گسترش دهیم و به ابوظبی در توسعه سیستم ناوبری ماهواره‌ای هم کمک کنیم.

وی همچنین با اشاره به عرصه‌های انرژی و انرژی هسته‌ای به عنوان حوزه‌های مهم برای همکاری دو کشور اظهار کرد: روسیه و امارات در چارچوب موافقتنامه اوپک پلاس هم با هم همکاری می‌کنند.

در دستور کار این مذاکرات مسائل مهم جهانی از جمله مسئله سوریه، بحران یمن، مسئله لیبی، اوضاع خلیج فارس و همکاری‌های دوجانبه قرار دارد. در جریان این مذاکرات ۱۰ موافقتنامه به ارزش ۱/۳ میلیارد دلار بین روسیه و امارات امضا شده است.

عربستان میانجیگری نمی‌خواهد

سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه در پایان مذاکرات ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور این کشور با مقامات بلندپایه عربستان سعودی، اعلام کرد که مقامات ریاض مسئله میانجیگری روسیه در مشکل مربوط به حمله صورت گرفته به تأسیسات نفتی این کشور که عربستان، ایران را به آن متهم می‌کند را مطرح نکرده‌اند.

لاوروف در ریاض در پاسخ به سؤال خبرنگاران در این باره گفت: «خیر، کسی از ما چنین تقاضایی نکرده است. ما همچنان بر مواضع خویش درباره محکوم کردن حمله به زیرساخت‌های نفتی عربستان ایستاده‌ایم و در عین حال تأکید می‌کنیم که ضروری است تحقیقات واقع‌بینانه، بسیار دقیق و بدون پیشداوری برای روشن شدن این قضیه انجام شود و مقامات سعودی هم با چنین رویکردی در تحقیقات درباره این حادثه موافق هستند.»

وزیر خارجه روسیه همچنین یادآور شد که سفر ولادیمیر پوتین به عربستان سعودی نشان‌دهنده سطح جدید روابط بین دو کشور در مقایسه با سفر قبلی رئیس‌جمهور در سال ۲۰۰۷ و حتی در مقایسه با سفر گذشته پادشاه عربستان به روسیه است.

لاوروف افزود: «مقامات دو کشور در جریان مذاکرات، مسئله توسعه همکاری‌های دوجانبه در تمامی جهت‌گیری‌ها از جمله در عرصه تجاری، اقتصادی و سرمایه‌گذاری را مورد بررسی قرار دادند. علاوه بر این، توسعه همکاری‌های نظامی-فنی و هماهنگی سیاست خارجی مسکو و ریاض هم مورد توجه قرار گرفت.»

نگاه

سجاد مرادی کلارده

رخنه پوتین در متحدین واشنگتن

روسیه در سال‌های گذشته در جهت ایجاد فضاهای نوین و ارتقای نقش راهبردی خود در سطح مناطق مختلف، به دنبال گسترش روابط با جهان عرب به ویژه عربستان سعودی است. سفر منطقه‌ای ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه نیز مؤید همین موضوع است. روسیه به ویژه در حوزه‌های اقتصادی، انرژی و امنیتی علاقه خود را به گسترش همکاری با عربستان سعودی نشان داده است. پوتین در مصاحبه‌ای قبل از سفر به ریاض گفت که حملات به نفتکش‌ها و زیرساخت‌های نفتی در خلیج فارس هرگز منجر به شکست همکاری روسیه و کشورهای عربی از جمله در قالب توافق اوپک نخواهد شد. در طرف دیگر، عربستان نیز به دنبال گسترش روابط با روسیه در حوزه‌های نفت و انرژی و نیز تلاش برای ارتقای نسبی توان بازیگری خارج از حیطه نفوذ امریکا است. در این چارچوب، در تبیین علل اولویت‌های دو طرف در شرایط کنونی چند نکته مهم وجود دارد.

روابط با جهان عرب از دیرباز برای روسیه دارای اهمیت بوده و این اهمیت به ویژه در رابطه با عربستان به عنوان متحد نخست امریکا در منطقه دوچندان است. بنابراین هدف راهبردی روس‌ها، در واقع دوری ریاض از واشنگتن است. بر مبنای این هدف روابط اقتصادی روسیه و عربستان طی سال‌های اخیر از حالت رکود خارج شده است. تبادلات اقتصادی طرفین در سال ۲۰۱۸ حدود یک میلیارد دلار بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۷، ۱۵ درصد رشد را نشان می‌دهد. حدود سه‌چهارم این رقم صادرات روسیه به عربستان و مابقی واردات از ریاض است. یکی از دلایل عمده حجم اندک روابط اقتصادی دو کشور علاوه بر سیطره امریکا در عربستان، هم‌تکمیلی اندک اقتصادهای دو کشور است. روسیه و عربستان هر دو دارای اقتصادی نفتی هستند که حجم محصولات غیرنفتی قسمت اندکی از آن را شامل می‌شود. مسکو و ریاض همچنین به عنوان کشورهای اصلی در اوپک پلاس در ماه‌های گذشته همکاری‌های مشترکی در کاهش تولید نفت دارند. به همین ترتیب توسعه روابط اقتصادی از اهداف سفر پوتین به ریاض است که در چارچوب آن دو طرف با برگزاری نشست شورای اقتصادی روسیه-عربستان، ۳۰ توافقنامه را به امضا رساندند.

در طرف دیگر، آنچه عربستان سعودی را به سمت روسیه سوق می‌دهد، تلاش برای ایجاد توازن نسبی و حداقلی در روابط با امریکا است. این رویکرد در سال‌های اخیر با سفرهای مقامات سعودی از جمله ولیعهد این کشور به روسیه، چین و هند در جهت تلاش برای گسترش روابط با این کشورها دنبال می‌شود. علی‌الخصوص به همکاری‌های امنیتی روسیه و عربستان در زمینه خریدهای تسلیحاتی می‌توان از این منظر نگریست. ریاض و مسکو در سال ۲۰۰۸ یک توافقنامه همکاری‌های نظامی امضا کردند که راه را برای خرید سلاح از مسکو باز کرد و حتی شاهزاده بندر، رئیس پیشین سازمان اطلاعاتی عربستان در دیدار با پوتین در سال ۲۰۱۳ پیشنهاد یک قرارداد تسلیحاتی ۱۵ میلیارد دلاری را ارائه کرد. در ژوئن ۲۰۱۵ نیز شش موافقتنامه از جمله در زمینه همکاری هسته‌ای، انتقال فناوری هسته‌ای صلح‌آمیز و حمایت‌های نظامی بین دو کشور منعقد شد. در سفر ملک سلمان، پادشاه عربستان به روسیه در سال ۲۰۱۷ قراردادی بین طرفین به امضا رسید که طبق آن روس‌ها سامانه‌های ضدسپر کورنتای ام، موشک‌های TOS و موشک‌های دوش‌پرتاب AGS-30 به ریاض می‌فروشند. همچنین در نوامبر ۲۰۱۷ بعد از سفر بن‌سلمان به مسکو، اداره کمک‌های فنی نظامی روسیه اعلام کرد سامانه دفاع موشکی S400 را برای ریاض فراهم می‌کند.

اما نکته قابل تأمل در جهت‌گیری منطقه‌ای روسیه نهفته است و آن اینکه مسکو با وجود تلاش برای رخنه در صف متحدین امریکا، علاقه چندانی برای حل و فصل مسائل راهبردی در منطقه بدون به همراه داشتن اولویت منافع این کشور ندارد. روسیه به این موضوع آگاه است که در شرایط بهبود روابط ایران و عربستان، ریاض در بهترین حالت همچنان متحد امریکا باقی می‌ماند و ایران نیز همانند گذشته روابط با روسیه را ادامه خواهد داد. در این رابطه پوتین اذعان می‌کند که «شاید روسیه روابط خوبی با همه کشورهای منطقه از ایران گرفته تا عربستان و امارات داشته باشد و بر اساس آن بتواند مواضع کشورها را به یکدیگر منتقل کند، اما به اعتقاد من، آنها نیازی به نصیحت و وساطت ندارند.» وی در دیدار با ولیعهد عربستان نیز صرفاً حمایت خود را از حل و فصل دیپلماتیک بحران‌های منطقه و تهدیدات تروریستی اعلام کرد. این در حالی است که تفاوت موضع دو کشور در قبال سوریه کاملاً مشخص است و آنچه بیش از پیش به چشم می‌آید، نگاه ابزاری روسیه به عربستان شبیه به امریکا است، به گونه‌ای که بر مبنای راهبرد چندبرداری در سیاست خارجی تلاش می‌کند به جای اندیشیدن به روابط راهبردی که در شرایط کنونی میسر نیست، بر کسب منافع اقتصادی از متحد منطقه‌ای واشنگتن متمرکز شود.

اخبار کوتاه

تلاش دوحه برای جلوگیری از درگیری بین ایران و امریکا

محمد بن عبدالرحمان ثانی، وزیر امور خارجه قطر، گفت که این کشور واسطه بین امریکا و ایران نیست اما تلاش می‌کند از هرگونه درگیری بین آنها اجتناب شود. به گزارش اسپوتنیک، ثانی گفت: «ما واسطه بین ایران و امریکا نیستیم، اما می‌خواهیم مطمئن شویم که بین آنها هیچ‌گونه درگیری رخ نمی‌دهد که بتواند بر اوضاع در منطقه و سایر کشورها تأثیر بگذارد». به گفته وی در کل تاریخ حیات قطر هیچ‌گونه مشکلی با ایران نداشته است و از زمان اجرای تحریم از سوی کشورهای همسایه در سال ۲۰۱۷ ایران به دوحه برای بقا کمک کرده است.

نگرانی سناتور امریکایی از افزایش نفوذ منطقه‌ای ایران

یک نماینده مجلس سنای امریکا از افزایش نفوذ ایران در منطقه در نتیجه تصمیم رئیس‌جمهور این کشور در خصوص سوریه ابراز نگرانی کرده است. مارک روبیو در حساب توئیتر خود با انتقاد از تصمیم ترامپ در سوریه نوشت: «حالا قاتلان داعش فرار کرده و شانس بازگشت آنها افزایش می‌یابد». وی اضافه کرده است: «یکی از معدود گروه‌های میانه‌رو حامی امریکا در منطقه الان با بشار اسد و ولادیمیر پوتین هم‌صف شده است. آینده سوریه الان در کنترل ایران و روسیه است. ضربه‌ای جدی به امنیت اسرائیل وارد شده و هدف ایران برای رسیدن به سلطه در منطقه تقویت شده است.»

موشک هسته‌ای جدید چین کل نیویورک را نابود می‌کند

رسانه چین هشدار داد که موشک بالستیک دی‌اف ۴۱ که به تازگی در رژه نظامی چین رونمایی شد می‌تواند با یک حمله کل نیویورک سیتی را با خاک یکسان کند. به گزارش شینهوا، این موشک مجهز به کلاهک هسته‌ای بیشترین برد را در میان موشک‌های بالستیک جهان دارد و اوایل همین ماه رونمایی شد. این هشدار پس از آن مطرح شد که پکن از شرکت‌ها و سازمان‌های امریکایی از جمله ان‌بی‌ای و اپل بابت بیان اظهاراتی در حمایت از اعتراضات ضد دولتی در هنگ‌کنگ انتقاد کرده بود. یک روز پیش از آن هم شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین هشدار داد، هرگونه تقلا برای تفرقه‌افکنی در این کشور به بدن‌های له شده و استخوان‌های تکه تکه شده می‌انجامد. دی‌اف ۴۱ یا دانگ‌فنگ ۴۱ برد ۹ هزار و ۳۰۰ مایل را پوشش می‌دهد که عملاً کل امریکا در تیررس آن قرار می‌گیرد. این موشک قادر به حمل ۱۰ کلاهک هسته‌ای است و می‌تواند به ۱۰ هدف به صورت همزمان حمله کند.